

Bárdos
Pál

BALHÉ A FATERRAL

Mindenkinek van valami balhéja, nekem a faterral van a balhé. Olyan balhé van a faterral, hogy annál nagyobb nincs is a világon. Nem kiabálunk mink, meg nem vagdaljuk egymásba a kést, mégis az az igazság, hogy megutáltam a fater. Pedig amúgy belevaló, so-
káig nagy volt köztünk a haver-
ság. Annak iszom most is a le-
vét.

Mióta csak emlékszem, mindig nagyon szeretett a fater. Hazajött a melóból, már vitt is a pincé-
be. Ott fuszik egész nap. Jó keze van, megcsinál mindent a világon. Büszke is rá. Meg arra, hogy szakmunkát végez, pedig csak betanított munkás. Megum-
buldálnám én a pápa hintóját is, szokta mondogatni, csak adják a kezemre. Igaz is. Motort, vízve-
zetéket, kulcsot, zárat, biciklit, tetőt, fazekat, gyerekkocsit, amit csak elképzelni lehet, mindent megjavít. Csak a rádióval, meg a televízióval nem mer kezdeni. Attól fél, mert nem érti a mű-
ködését. Villanyt is vezet, falat hűz, még az órába is belepiszkál. Mindenki respektálja érte, igaz ami igaz, arany keze van. A kocsmára valót összefusizza, na persze csak néhány fröccsöt iszik, de azt minden áldott nap. Sose nyúlt még a fizetéséhez, hogy abból igyon. Inkább kést köszörült, gumit ragaszt, fazekat cinez, az egész utcából a mi pin-
cénkbe járnak az asszonyok. Rám is ragadt valami mellette, csak én utólam a mások koszos holmi-
ját. Nem baj, mondta erre a fater, lesz neked olyan szakmád, hogy igazi úriember leszel. Csak rám hallgass, többre viszed apádnál.

Erről nagyon szeretett dumálni a fater, hogy én milyen úr lehetek. Mert nagy politikus, még pártvezetőségi tag is volt az üzemben. Verte a mellét, hogy ő tagja az uralkodó osztálynak, most meg még a pártdíjat se akarja fizetni miattam. Hozzá-
szokott, hogy kinyalják a seggét, szakikám, maga a legjobb laka-
tos, szakikám így, szakikám úgy, szakikám maga a világ közepe. Az én életemet is úgy képzelte el, mint a lakodalmat.

A bajok az iskolában kezdőd-
tek. Csupa olyan dolog, amiben én vagyok a hibás, de mégis ne-
ki kellett volna szólni időben. Utáltam tanulni, ez az igazság. Le kéne köpni engem, olyan ol-
tári marha vagyok. Ötödikben megbuktam számtanból, akkor elvert nadrágszíjjal, merő hurka lett a fenekem, sose felejttem el. Belém verte egy életre, bukni nem szabad. Nem is fordult elő többet. Annyit mindig megcsinál-
tam, ami a proletárjeleshez elég. A tanárok persze nem szeretik az ilyesmit, fűzték az agyamat, rájuk nem is panaszkodom. Csak hát a fater ellenük beszélt. Fog-
ta a tankönyvet, olvasta, olvasta, azután beleköpött, hogy hülyeség az egész. Főlöleges időhúzás. Ő fejből úgy számol, mint az ör-
dög. Ami igaz is. Összehúzza a szemét, spekulál, azután mond-
ja az eredményt. Összead, kivon, szoroz, másra nem is szorul. A tananyagban zárójeles, szöveges példák voltak, ahhoz nem is ko-
nyít, és amihez nem ért, azt fő-
lölegesnek tartja. A történelem hazugság, a polgárok írják, a proli csak az osztályharcra tör-
dödjön, annak külön története

van. Marx meg Kossuth Lajos például testi-lelki jó barátok voltak, Kossuth a Marx legjobb tanítványa, tanulta a szeminá-
riumon. Ne adja isten, ilyesmin vitatkoznival vele. Kémia, fizika, minek az? Irodalom? Még na-
gyobb hazugság, mint a történe-
lem, ügyes kóklerek összefirkál-
nak mindenfélét, azután a sok ökör még pénzt is ad a könyve-
kért. Petőfi Sándor nagy költő, ő is nagy magyar tanítványa Marx Károlynak. Honnan vette ezeket, sose derült ki, de hitte erősen. Ének, szölfész? Attól egyenesen falra mászott. Ami a könyvben van, nem népdal, ő minden létező népdalt tud, ha meglátja a cigányt, már gyan-
tázza is a vonót. Hallottam éne-
kelni eleget, kocsmában és mun-
ka közben is, jó nagy hangja van, de ebben sose egyeztünk. Hallga-
tam a rádiót, bejön, elzárja. Már megint operált énekes, mondja. Kinyitom. Megint elzárja. Ak-
kor már ordít. A saját lakásom-
ban nem hallgatom ilyen zene-
bonát. Amiben annyi az igazság, hogy övé a kégli, ő parancsol. Én meg mehetek csavarogni. Vagy a szomszéd srácokhoz. Azok szabadon rádióznak, gramafon-
juk is van, meg magnó is, csak én szégyenkezem, mert ők min-
dent ismernek, magyarázzák ne-
kem is, de ég a potám, velem egykorú srácok és mintha a ta-
nitóim lennének. Sokat olvastak, izgalmasat és komolyat is, nekem kölcsön adják, nem rossz srá-
cok, de a fater ellep a tetű, ha könyvet lát a kezében. Ereggy, csinálj valamit, ne lópd a napot, javítsd ezt, fogd azt, ne lássalak itt könyvön kotlani, mint a migrénes úriasszonyokat. A szomszéd srácokat se állja, mert, hogy ő proli, azok meg csak tiszt-
viselők. Amit azok csinálnak, az vörös posztó neki. Franciául ta-
nulnak, persze, készülnek disszi-
dálni. Olvasnak, persze az apjuk is naplopó. Úszni járnak — rongyrazás. Zenét hallgatnak, színházba mennek az anyjukkal — nagyralátás. Fater mindenre tud valamit mondani.

Hazavittem a bizonyítványo-
kat, csak a gyakorlati jegy érde-
kelte. Mindig ötösöm volt, na persze, valamiben én is első akartam lenni. Hátba vert, pénzt adott, ravaszul kacsingatott rám. Jól van kölkök, mondta, olyan ke-
nyeret adok a kezébe, akárki megerigyelhet. Hetedikben el-
kezdtek a pályaválasztási du-
mát. Sose tudtam mit mondani, csak nyögtem, hogy majd a fater. Az beszerez a legjobb hely-
re engem. A tanárok rám hagy-
ták, mit is mondtak volna egy rossz tanulónak, aki csupa elég-
séges? Ha a fater, hát a fater. Nekem gyanús volt már akkor az egész. Bűdös volt, no. A lá-
nyok szóba sem álltak velem, a fater szerint a j meg az ly kö-
zött semmi különbség nincs, de az iskolában arra osztályoznak, hogy van. A fater szerint az élő természetet nem lehet könyvből tanulni, ő még sose tévesztette össze a rozst a búzával, de hát ő azt se tudja, hogy mi az a sejt, vagy az atom. No persze én se nagyon tudom. Mikor észbe-
kaptam, hogy baj lesz, már a ta-
nárok sem törődtek velem. Cí-
pelték osztályról osztályra, ne rontsam nagyon az átlagot, de

Szilágyi Gábor

Angyal Bandi
útja

Lódi
Ferenc

SZONETTEK EGY HÚRON

Mint a vadvizék...

Ne is szólj rám, ha most is lázadok még,
mint akit pokolbeli anya szült,
pedig neked csak hús nyugalmat hoznék,
hogy hiányommal kitöltsem az űrt.

En látom már, hogy tüzes ördögök
hevítik azt a mozdonyt, mely kiránt
karod közül; — a hóval elszökők,
mint vadvizék — a nyár még vár miránk.

Még minden vonat visszahozott engem,
ki messzi mentem, s nem értem oda...
A mindenségnél nagyobb volt szerelmem.

s várt rám e város, — édes, mostoha.
A buja füzes fölsír alkonyatkor,
s a hó alól is hallom, hogy tavasz szól.

Tánc

Szép szeretődnék ördög a párja,
tép a világból hát, ami jó! —
Hópihe tánca, szalma madárka,
hallgat a táncos, sárga rigó.

Menni se mégy el, csak a muszájjal,
itt hagyod fázni hűlt nyomaid.
Fáj, de csak fájjon! (Megy veled pár dal,
ennyire tellett, többre alig...)

Szép foga volt a jó paripának,
végtelen zöldet falt, harapott,
amit csak hoztak friss tavaszok.

Jó legelőre hópihe-szárnyak
szállnak alá most; jaj, hol a nyár?
Szép szeretőddel visszatál.

Úton

Egy darabon még kísérték a fények
a városvégen, aztán semmi más,
A tájból szinte kizuhantam. Félek,
nem voltam akkor, s nem voltál, ki lüss.

Úgy szétszóródtam minden porcikámban,
mint földre hullt mag, mit a szél cibál,
pedig hát sokszor éltem kőültáncban
és majdnem elvitt lován szentmihály.

Tudom pedig, hogy néztél még utánam,
hogy batyu alatt meggörnyedt a hátam;
hát vittem, mint ki zsákmánnyal lohol

s nem tudja meddig jut, míg megbukik.
Murit remél, de kísértő kuvik
a négy fehér fal, s benne ő: fogoly...:

Bizonyosság

Már bizonyos, hogy meszire szakadtam
őrző szemedtől; négy fal vesz körül
csöndet lihegő zordon öröml,
és farkasszemét nézünk szakadatlan.

Csupasz fák ága, mint a szuronyerdő,
s élükön villan cinke, hóapó.
Varázshegyen is takaró a hó,
s fölötté sír a szél, a vén kesergő.

Az ablakon túl szabad, aki él!
Egy cinkera a párkányon kopogtat
s vaját, szalonnát kap, de falni fél.

Mire meghíznak — tavasz lesz maholnap —
és combjukat is rántani lehet,
a fehér falak eleresztenek.

Jakuba János

Árnyas utca

